

Turinys

Sveiki, vaikai! 6

MANO ŠUO – MANO BIČIULIS 8

LAIMINGI NAMAI TAVO ŠUNIUI 34

**METAS Į MOKYKLĄ:
ŠUNŲ ABĖCĖLĖ 48**

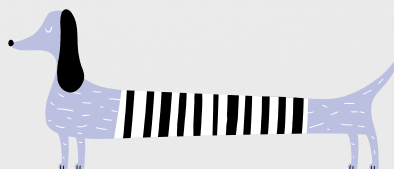

**PASIVAIKŠČIOJIMAI SU SAVO
KETURKOJU DRAUGU 92**

**PADĖK SAVO ŠUNIUI BŪTI
SVEIKAM 116**

Atsakymai į viktorinos klausimus	138
Šaltiniai	140
Metrinės vienetų sistemos lentelė	140
Rekomenduojame paskaityti	141
Padėkos	141
Rodyklė	142

Ardena ir Kona

Sveiki, vaikai!

Jei skaitote šią knygą, lažinuosi, kad mylite gyvūnus ne ką mažiau nei aš! Vienas mėgstamiausių mano vaikystės prisiminimų yra akimirka, kai tėtis grįžo namo su biglio kalaite, pasiimta iš vietinės prieglaudos. Pavadinome ją Traškute. Nepamenu, kodėl parinkome jai tokį vardą, tačiau Traškutė greitai tapo mano geriausia drauge.

Ji mėgdavo vaikščioti su manimi miške, plaukioti kartu ežere. Per vakarienę ji noriai padėdavo suvalgyti jaučio kepenėles, kai tėvai nusisukdavo. Traškutė buvo mano pirmasis šuo. Niekuomet jos nepamiršiu.

O dabar jaučiu palaimą turėdama net tris puikius šunis: Koną, Budžo ir Kleo. Kasdien jie mane išmoko ko nors naujo ir priverčia nusišypsoti. Per pastaruosius du dešimtmečius iš paskutiniųjų stengiausi šviesti žmones apie šunų priežiūrą – dirbau naminių gyvūnėlių

elgesio konsultante, pirmosios pagalbos gyvūnams instruktore, vedžiau savo radijo laidą ir rašiau apie tai knygas. Manau, tai – nuostabiau darbai pasaulyje.

Skaitant šią knygą, jūsų šuniškąja palydove bus Kona – mano linksmoji, mažoji Džeko Raselo terjero mišrūnė, kurią pasiėmiau iš prieglaudos San Diege. Man tai buvo meilė iš pirmo žvilgsnio – jai iš pirmo apuostinėjimo.

Tuo metu Kona mokėjo tik vieną komandą „sėsk“, bet apsigyvenusi kartu su manimi išmoko daugybę kitų komandų bei keletą triukų. Jai labai patinka mokytis! Ji įveikė tris šunų paklusnumo mokymų lygius ir džiaugiasi tapusi sertifikuotu terapiniu šunimi bei galimybe lankytis mokyklose, ligoninėse ir senelių globos namuose.

Jos oficialus vardas yra Augintinių Saugumo Specialistė Kona, tačiau jai patinka, kai mažybiškai vadinu meilute Kona. Ji keliauja kartu su manimi po visą šalį ir padeda mokyti žmones,

kaip reikia teikti pirmąją pagalbą augintiniams, bei dalyvauja mano šunų elgesio mokymuose. Buvusi prieglaudos gyventoja tapo tikra šunų ambasadore.

Visi šunys turi teisę gauti gerus dresūros pagrindus bei galimybę žaisti ir linksmintis kartu su savo mėgstamiausiu žmogumi – tavimi! Mudvi su Kona padėsime tau tapti augintinio geriausiu draugu. Ir visai nesvarbu, ar ką tik pasiėmei jį iš prieglaudos, ar jis jau seniai gyvena pas tave, o gal apie jo įsigijimą dar tik svajoji. Lai prasideda mokymasis bei linksmybės!

Letenėles aukštyn!

„Kalbėk, Kona, kalbėk!“

Sveiki, vaikai! Juk puikiai žinote, kad be mano pagalbos Ardenai nebūtų pavykę parašyti šios knygos. Ieškokite mano patarimų ir komentarų visoje knygoje. Turiu daug ką papasakoti ir mielai viskuo pasidalinsiu su jumis!

MANO ŠUO – MANO BIČIULIS

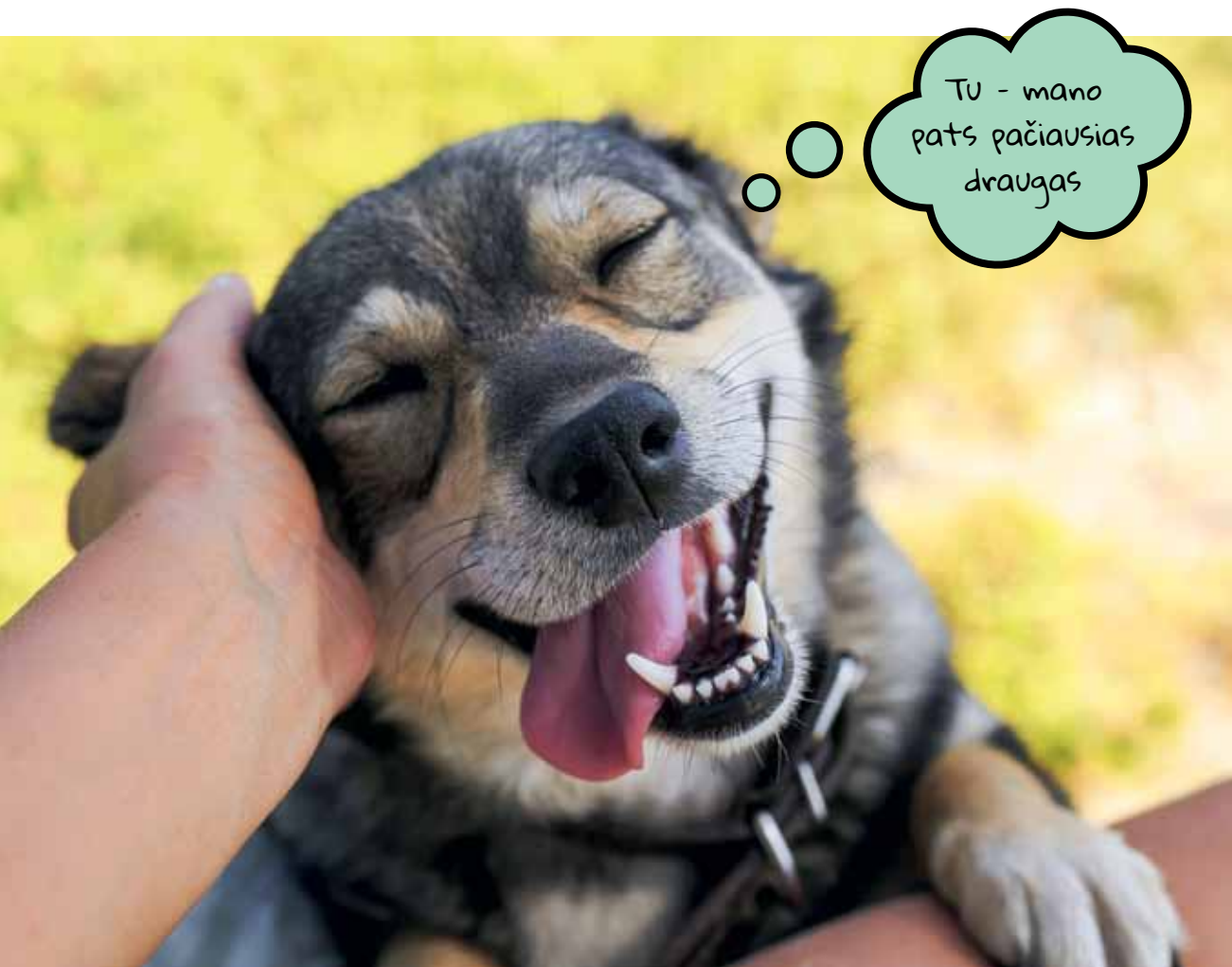
Savo gyvenime turėti šunį – nuostabus dalykas! Šuo gali tapti tavo geriausiu draugu. Jis tave mylės, palaikys kompaniją, o kai liūdėsi, – švelniai prisiglaus. Daugelis žmonių augintinius laiko savo šeimos nariais. Aš esu viena iš jų.

Šunys gali pagerinti mūsų gyvenimą pačiais įvairiausiais būdais. Jie puikiai moka išklausyti ir, atrodo, visuomet supranta, kaip jaučiamės. Šie keturkojai tikri komikai, gebantys juokingai maivytis. Net jei šuo sugrauš tavo mėgstamiausią megztinį bei anksti iš ryto prašysis į lauką, jam vis tiek išliksi pats svarbiausias ir jis be galo tave vertins.

Auginant šunį svarbu ne tik jį maitinti, vedžioti bei glostyti. Svarbu suvokti jo elgseną ir elgtis su juo kaip su šunimi, o ne gauruotu žaisliuku, kurį užsimanęs gali paimti ir niurkyti. Tavo šuo, kaip ir tu pats, turi jausmus. Jis jaučia laimę, liūdesį, nepasitikėjimą savimi ir baimę.

Kaip ir visiems šunims, jam geros manieros nėra įgimtas bruožas, todėl tu ir tavo šeimos nariai turi išmokyti jį gerų šuniškų įpročių. Pati geriausia dovana augintiniui yra tinkamas dresavimas. Puikiai dresuotą šunį lengviau apsaugoti nuo pavojų, be to, taip labai palengvintum gyvenimą visai šeimai, o ypač – savo šuneliui. Daugiau apie dresavimą sužinosi 3 skyriuje. O dabar pakalbėkime apie šunis.

Tu - mano
pats pačiausias
draugas

LEISK ŠUNIUI BŪTI ŠUNIMI

Gali susikurti puikius santykius su savo šuniuku, tačiau nepamiršk, kad su draugais elgiesi vienaip, o su artimaisiais visai kitaip. Šunys tuo labai panašūs į žmones. Tai normalu, juk jie palaiko mums kompaniją jau tūkstančius metų. Nors jie pripratę prisitaikyti prie mūsų gyvenimo būdo, bet ir mes turime atsižvelgti į tam tikrus jų poreikius. Štai, ką reikia žinoti prieš įsigyjant šuniuką.

VIETA ŠEIMOJE

Nepamiršk, kad šuo yra gaujos gyvūnas, todėl jam būtina žinoti savo vietą šeimoje. Tu juk žinai, kad tavo tėvai yra

šeimos „lyderiai“, todėl tavo šuo irgi turi žinoti, kad tavo bei tavo tėvų padėtis yra „aukščiau“ nei jo. Parodydamas, kad esi geranoriškas lyderis bei skanėstų davėjas, užsitarnausi šuns pagarbą ir ištikimybę.

Šuo negali laikyti savęs svarbiausiu šeimoje. Jei jam taip atrodys, gali iškilti daug problemų. Šuo, nežinantis aikštos savo vietos šeimoje, gali būti bailus, sutrikęs ir dėl to nuolat loti, liautis klausęs komandų, graužti baldus, bėgti nuo tavęs ir net grybštelti ar kandžiotis. O to juk nenori niekas. Šunims reikia tvirtai žinoti šeimos struktūrą ir turėti savo kasdienę rutiną.

Šeima – kaip vilkų gauja.
Visi turi žinoti savo vietą.

Tėvai...

Vaikai...

Šuo...

ŠUNYS KALBA

Svarbiausia ne KĄ sakai savo šuniui, o KAIP tai sakai. Šunys puikiai supranta žmonių emocijas. Jei ant jų šaukiama, nuolankiai susigūžia ir ima drebėti. Kai yra giriami, patenkinti vizgina uodegą.

Šunys kur kas geriau perpranta žmonių kūno kalbą nei žmonės jų. Todėl atsargiai rink žodžius, toną ir stebėk savo kūno kalbą, kai „šnekučiuosiesi“ su savo šuneliu.

Atidžiai klausausi tavo balso tono.

Nekalbu tavo kalba, bet jaučiu, kad ant manęs pyksti.

GALVOK KAIP ŠUO

Šunys labai stengiasi suprasti ir teisingai interpretuoti mūsų elgseną. Pavyzdžiui, apsikabinimas žmonėms yra švelnumo išraiška, tačiau šuniui šis veiksmas gali pasirodyti grėsmingas, net jei jis ir leidžiasi apkabinamas. Jam labiau patiktų, jei pakasytum papilvę ar švelniai patapšnotum nugarą. Norėdamas padėti savo šuniui išmokyti gerų manierų, turi gerbti jo poreikius ir palikti ramybėje, kai jis nori atsipalaiduoti arba kai ēda.

„Kalbėk, „Koņa, kalbėk!“

Šunys ir žmonės draugais tapo labai seniai. Niekas tiksliai nežino, tačiau mokslininkai mano, kad žmonės prisijaukino šunis jau prieš 14 000 metų. Tai bent! Mūsų draugystė tęsiasi tikrai ilgai!

Gerbk savo šunį. Šis terjeras aiškiai nenori būti bučiuojamas (daugiau apie kūno kalbą žr. 20 p.).

SU FIDO MOKYTIS KUR KAS SMAGIAU!

Kadaise tėvai išmokė tave gerų manierų: elgtis mandagiai, nepertraukinėti žmonių, kai jie kalba, garsiai nerėkauti ir nebėgti į gatvę. Lygiai taip pat ir tu turi mokytis savo šuniuką gerų manierų. Tai pravers jums abiem. Juk kuo gražiau elgiesi, tuo daugiau tėvai tau leidžia, tuo dažniau vežasi kur

nors. Tas pats galioja ir tavo šuniukui. Dresuotas, mokantis gražiai elgtis šuo yra maloniai laukiamas įvairiose gyvūnų priimančiose vietose, pavyzdžiui, viešbučiuose, restoranuose, gyvūnėlių reikmenų parduotuvėse, paplūdimiuose.

Geriausia pradėti šuniuką dresuoti, kai jis dar visai mažas, tačiau nepamiršk, kad net ir seną šunį dar galima išmokyti naujų triukų!

BENDRAVIMAS SU KITAIS ŠUNIMIS

Turbūt lietuvių kalbos abėcėlę moki kaip savo penkis pirštus? O šunų abėcėlę? Šunis mėgstantys vaikai instinktyviai nori pasisveikinti su kiekvienu gatvėje sutiktu šuniu. Tačiau turi būti atsargus ir įsitikinti, ar šuo irgi nori su tavimi sveikintis.

LAIKYKIS ŠIŲ TRIJŲ TAISYKLIŲ kaskart sutikęs svetimą šunį, kad galėtum saugiai su juo pasisveikinti ir kad jums abiem būtų smagu (daugiau informacijos apie bendravimą su kitais šunimis žr. 93 p.).

Įsivaizduok, kad už pavadėlio laikomas mielas šuniukas artėja link tavęs. Štai, ką turi prisiminti:

A – PAPRAŠYK LEIDIMO. Niekad neglostyk svetimo šuns, nebent leidžia jo šeimininkas.

B – LEISKIS APUOSTINĖJAMAS. Naudodamiesi savo jautria uosle šunys nustato, ar sutiktas žmogus yra draugas ar priešas. Užuot iškart mėginęs jį paglostyti, geriau sugniaužk kumštį ir ištiesk jį šuniui pauostyti.

C – ATSARGIAI PAGLOSTYK ŠUNS NUGARĄ.

Ne visiems šunims patinka, kai jiems glosto galvą. Jie gali pajusti grėsmę, kai tai daro svetimi žmonės. Geriau užsitar-nauk šuns pasitikėjimą, švelniai glostydamas ranka jo nugarą.

NEGLOSTYK ŠIO ŠUNS

Kai kuriems šunims nepatinka, kai juos glosto. Galbūt nepažįs-tamieji juos baugina, arba jie tiesiog neieško draugų. Nesilenk

paglostyti šuns, jei tau artėjant jis rodo šiuos ženklus:

- ✱ slepiasi už šeimininko nugaros;
- ✱ pritupia ir ima urgėti;
- ✱ matai, kad jo kūnas įsitempia;
- ✱ prasižioja ir iššiepia dantis.

APSIMESK MEDŽIU

Jei link tavęs artinasi nuo pavadėlio nutrūkęs šuo, nepradėk rėkti ar bėgti. Tokie veiksmai tik išprovokuos daugelį šunų tave užpulti. Taip yra todėl, kad šuo iš prigimties yra plėšrūnas ir mėgsta vaikytis bei gaudyti judantį grobį. Taigi, netapk jo grobiu! Stovėk tyliai ir ramiai.

Štai tau mūsų „šuniškas“ patarimas: apsimesk medžiu! Kodėl? Nes medis yra nuobodus. Jis nieko neveikia, tik stovi. Šunys nesivaiko medžių. Jie vaikosi tai, kas juda, pavyzdžiui, voveres. Taigi, net jei išsigandai, pamatęs, kad link tavęs artinasi svetimas šuo, pasistenk suvaidinti medį, prisimindamas tris paprastus žingsnius:

1. Sustok ir išsitiesk.
2. Lėtai sukryžiuok rankas ant krūtinės.
3. Nuleisk galvą ir nežiūrėk šuniui į akis.

